

Myšlienky na september 2021

1. „Snaž sa o radosť. Ved' ti práve začal nový deň a to je veľká milosť.“ (sv. Anton)
2. „Nikto nemôže získať pokoru, pokiaľ skromnými vlastnými prostriedkami nepomôže srdcu ku kajúcnosti a nevzdá sa márnomyseľného uvažovania.“ (sv. Izák Sýrsky)
3. „Človek je iba tým, čím je pred Bohom, nič viac a nič menej.“ (sv. František z Assisi)
4. „Lásku treba viac vložiť do skutkov ako do slov.“ (sv. Ignác z Loyoly)
5. „Najväčším dobrom pre človeka je žiť, pracovať a radovať sa len pre Boha.“ (sv. František Saleský)
6. „Často stačí jediné slovo, jediný milý úsmev, aby sme potešili znechuteného človeka.“ (sv. Terézia z Lisieux)
7. „Život správneho kresťana, aj keď je poznačený súženiami a bolesťami, má vždy príchut' neba.“ (sv. Ján XXIII.)
8. „Vášeň sú vykorenené a vyhnané ustavičným štúdiom Boha; je to meč, ktorý ich pretína.“ (sv. Izák Sýrsky)
9. „Byť stále zjednotený s Ježišom, to je môj životný program.“ (bl. Carlo Acutis)
10. „Vaša nábožnosť nech je vždy živá, takže dobro konáte nie zo zvyku, ale vedome a so všetkou pozornosťou ducha.“ (sv. František Saleský)
11. „Sväté prijímanie nás oblieka do Kristovho rúcha, ale za predpokladu, že zo seba zoblečíme starého človeka.“ (bl. Zdenka Schelingová)
12. „Bez obety niet úspechu; bez kríža niet víťazstva.“ (sv. Ján XXIII.)
13. „Celá činnosť diabla je sústredená na to, aby účinkoval vo vlastnom vnútri hrešiach, a pritom aby si oni mysleli, že robia hriech z vlastného rozhodnutia.“ (sv. Simeon Nový Bohoslovec)
14. „Je nemožné poznať Božie zmýšľanie, ak máme telesné zmýšľanie.“ (sv. Ignác Brjančaninov)
15. „Kto trpí z čistej lásky k Bohu, neponosuje sa, ale ani nevyhľadáva súcit iných.“ (sv. František Saleský)

16. „Ako môžu niektorí kresťania hovoriť, že telo nie je schopné mať večný život, keď je živé telom a krvou Pána Ježiša?“ (sv. Irenej)
17. „Tak ako námorníkov vedie do prístavu žiariaca hviezda, tak nás vedie do neba Mária.“ (sv. Tomáš Akvinský)
18. „Nešťastný je človek, ktorý pozná všetko okrem teba, Bože.“ (sv. Augustín)
19. „Uvedomenie si hriechov, uznanie pádu, v ktorom je celé ľudské pokolenie, je osobitý Boží dar. Pros o tento dar.“ (sv. Ignác Brjančaninov)
20. „Nedajme sa klamať, zaslepiť, pomýliť: kríž je jediná nádej našej spásy.“ (sv. Ján XXIII.)
21. „Kto hľadá pravdu, hľadá Boha, či mu je to jasné, alebo nie. Moja túžba po pravde bola mojou večnou modlitbou.“ (sv. Terézia Benedikta z Kríža)
22. „Učme sa tu na zemi milovať tak, ako sa budeme milovať v nebi.“ (sv. František Saleský)
23. „Lepšie je potkýnať sa po ceste, ako pyšne vykračovať mimo cesty.“ (sv. Tomáš Akvinský)
24. „Kto si praje stretnúť Pána vo svojom vnútri, nachádza prostriedky na očistenie srdca neustálym pamätaním na Boha.“ (sv. Izák Sýrsky)
25. „Odvalu! Pánova milosť je s nami, s ňou sme pripravení čeliť každému zlu.“ (sv. Ján XXIII.)
26. „Jedna kvapka čistej lásky je ušľachtilejšia ako more vedomostí.“ (sv. František z Assisi)
27. „Až keď dve veci človek znenávidí, môže byť skutočne slobodný od tohto sveta: telesnú vášeň a slávybažnosť.“ (sv. Pimen Veľký)
28. „Pochybujúca váhavosť srdca vovádza zbabelosť do duše, ale viera upevňuje jej vôľu.“ (sv. Izák Sýrsky)
29. „Pravá radosť k nám neprichádza od stvorenia, ale od Tvorcu.“ (sv. Bernard z Clairvaux)
30. „Opri sa o kríž ako Ježišova Matka a vždy budeš mať dost' sily.“ (sv. páter Pio)

Akcia 365

č. 189

September 2021

Milí priatelia!

V náboženskom živote sa často stretávame s pojmom spiritualita. Čo je spiritualita? Podľa bežného výkladu sa spiritualita zaoberá tým, čo je „duchovné“. Ako protipól k „materiálnemu“ sa duchovné zdá podozrievané, že odsúva nabok celú šírku každodenného života sveta. Ale káže snád' spiritualita odťahovať sa od sveta a pohrdať ním? Spiritualita približuje poznanie nadprirodzených vecí tak, že hovorí o Bohu, ako sa on dotýka ľudského vedomia a svedomia. Približuje skúsenosti, ktoré zažije človek, keď ho v najhlbšom vnútri zasiahne Boh a pohne ním. Hovoriť o Bohu pojмами zážitku (skúsenosti) znamená hovoriť aj o sebe. Sú ľudia, ktorí zapísali svoju skúsenosť práve preto, aby ju sprostredkovali iným. Spiritualita preto ponúka aj cestu k Bohu. V tomto zmysle je pedagogikou, cestou, ktorú iní túžia ukázať ostatným. Sprostredkujú sa nám tak jednotlivé etapy tejto cesty s očami vždy upretými na Ježiša Krista - „Cestu“ (Jn 14, 6).

Spiritualita utvárajúca spoločenstvo

O prvotnú skúsenosť nadobudnutú v zážitku Boha sa veriaci muž či žena chcú podeliť. Skúsenosť komunikujú druhým osobám a tie sa k sprostredkovateľovi tejto skúsenosti pripájajú ako spoločníci. Zo spoločenstva týchto mužov alebo žien zvyčajne vznikli rehoľné komunity uznané Cirkvou. Ich duch sa veľmi rýchlo šíril aj za múry kláštorov. Osoby, ktoré sa vlastným spôsobom života pripojili k duchu zakladateľa, vytvorili tretie rády, bratstvá a kongregácie. Tak sa zrodili veľké, dodnes živé duchovné rodiny: benediktínska, dominikánska, františkánska, ignaciánska, karmelitánska atď. Všetky tieto rodiny sa hlásia k jedinej Kristovej Cirkvi. Spomenuté upodopzrievanie voči pojmu spiritualita by mohlo byť vysvetlené tým, že nijaká kresťanská spiritualita sa neodcudzuje ani svetu, ani dejinám, a to vďaka celistvosti duchovnej skúsenosti, opieraniu sa o evanjelium, vďaka svojim historickým koreňom, vzťahom, ktoré utkáva aj deklarovanou príslušnosťou k Cirkvi Ježiša Krista. Nad otázkou, prečo je toľko rozličných spiritualít, uvažujme so sv. Pavlom: „Každý dostáva prejavy Ducha na všeobecný úžitok. Jeden dostáva skrze Ducha slovo múdrosti, iný podľa toho istého Ducha slovo poznania, iný vieru v tom istom Duchu a iný dar uzdravovať, iný schopnosť robiť zázraky, iný prorokovať, iný rozlišovať duchov, iný dar rozličných jazykov a iný vysvetľovať jazyky. Ale toto všetko pôsobí jeden a ten istý Duch, ktorý rozdeľuje každému, ako chce. (1 Kor 12,7)

Zdôvodnenie pôvodu a rozmanitosti spiritualít vyvoláva otázku, či sú vyhradené pre vyvolených veriacich, alebo ich duch a spoločenstvá, ktoré na ich báze vznikli, sa prejavujú ako dar Ducha pre dobro celého Božieho ľudu v jedinej Kristovej Cirkvi? Položme túto otázku osobitne ignaciánskej spiritualite.

Ignaciánska spiritualita

Priatelia i odporcovia diela sv. Ignáca z Loyoly uznávajú, že jeho vplyv presiahol hranice Spoločenosti, ktorú založil. On sám však hovorí, že na počiatku bola vnútorná skúsenosť, ktorú si písomne zapisoval. Priblížil ju tak, že pozoroval vo svojej duši niektoré hnutia, a zdalo sa mu, že niektoré veci by mohli byť užitočné aj iným; tak si ich teda zapisoval... Evidentne nemal čas napísať nejaké široké dielo, o ktorom by sme mohli povedať, že je to esencia ignaciánskej spirituality. Sleduje to, čo sa deje, a čerpá z toho. Tak ako pri písaní Cvičení znamenával svoje osobné skúsenosti. Neskôr, keď bude viesť spoločníkov v zasvätenom spoločenstve, ktorým odovzdal aj spôsob duchovných cvičení, sa odhodlá napísať Stanovy spoločenstva. Stanovy majú odrážať v komunitnej praxi navonok ich vnútornú skúsenosť. Pri zostavovaní jezuitských Stanov integruje postupné skúsenosti spoločníkov v misijnom teréne. Čo sa vlastne v tom teréne deje? Vynára sa dojem veľkej neistoty, skoro zmätku. Udalosti prekvapujú Ignácových spoločníkov nepripravených. Konzultujú s majstrom a na rímsky stôl

sa hrnú listy. Ignác na všetky odpovedá, ale dáva len niekoľko všeobecných pokynov a každého odkazuje na vlastnú iniciatívu a inovatívnu tvorivosť: „Urob, ako si videl a ako ťa poučí pomazanie (Ducha Svätého),“ píše jednému predstavenému. „Prispôsob pravidlá situácii, nakoľko budeš môcť... Uprav šaty podľa látky, akú máš,... ale spôsob, ako postupovať, ten sa musíš naučiť sám.“ Žiada len, aby mu dali vedieť, čo a ako sa urobilo. Tak dochádza k tomu, že pri písaní Stanov popri hlavných princípoch zaznamenáva ako refrén, že každý sa musí rozhodnúť „podľa okolností času, miesta a osôb“. Verní tomuto duchu ho odovzdávajú okolitému svetu podľa vlastnej dispozície myslenia a cítenia. Tak sa pomaly utvára jadro učenia, ktoré sa neskôr bude nazývať ignaciánska spiritualita. Podľa doby a dominantných duchovných „ideológií“ však táto spiritualita bude meniť svoju tvár. Každá spiritualita sa totiž vyvíja, keďže celé ľudstvo je v stálom vývoji. Ak by si nejaká spiritualita trúfala hovoriť o sebe, že je definitívna, popierala by samu seba ako spiritualitu, to znamená ako dar Ducha Svätého Cirkvi. Duch je pohyb a Cirkv putuje. Nejde o to, aby sa prispôsobila svetu – to by znamenalo podpísať vlastný rozsudok smrti –, ale aby odpovedala na potreby a výzvy času.

Leták pripravili

Margita Stančíková: stancikova@gmail.com

Letícia Dirbáková CJ: leticia.cj@gmail.com

Milan Hudaček SJ: m.hudacek@gmail.com